

BIODIVERSITEIT

WAT IS DAT EN WAAROM IS DAT WAARDEVOL?

Biodiversiteit geeft de soortenrijkdom in een groengebied aan.

In een regenwoud leven heel veel verschillende soorten planten en dieren. Hier is de biodiversiteit hoog.

Op de poolgebieden leven weinig soorten. Hier is de biodiversiteit laag.

Bij een hoge biodiversiteit is er ook altijd een relatie tussen de faunarijckdom (diersoorten) en de aanwezigheid van boomsoorten. Ontelbare dieren, zoals insecten en knaagdieren, zouden geen voedsel en geen woonplek meer hebben, als er geen bomen waren.

Alles (zowel levend als niet-levend) in de natuur hangt dus met elkaar samen. Die samenhang in de natuur noemen we een ecosysteem.

Laten we even inzoomen naar een groengebied in Venlo-Oost: Casinobos-Manresabos-De Bronnen.

De afgeschermdde zone (met takkenrillen) in het Casinobos is een sprekend voorbeeld. Dit bosgebied is decennialang verwaarloosd. Weinig tot geen onderhoud en de mens heeft het bosgebied zeer intensief gebruikt.

Wat valt op?

Dat op diverse plekken een kaalslag aan de gang is. Er is dus sprake van een verarming binnen de florawereld. Een meersoortige onderbegroeiing is verdwenen en men spreekt van een lage biodiversiteit. Slechts twee krachtige soorten houden stand: hederas (klimop) en de braamstruik. Bloemdragende platen, die veel insecten (vlinders, wilde bijen, etc.) trekken, kom je niet meer tegen.

De braamstruik is een echte woekeraar, wortelt diep en vertakt zich eindeloos. Deze plant verdrukt andere soorten. Zelfs jonge boomscheuten leggen het loodje..

Alleen maar braamstruiken?

Of: weghalen en de natuur zorgt voor diversiteit

De hederas moet je goed blijven volgen: het is een bodemplant die continu omhoog wil kruipen. Eenmaal in de hoogte (langs de boomstam) komt hij in september tot bloei en trekt hij miljoenen wilde bijen. De hederas wordt pas een probleem, zodra hij de kruin van de boom ("zijn huurbaas") afsluit. Is de boom nog gezond, dan is het verstandig om de sapstromen van de hederas af te sluiten. De hederas begint weer opnieuw en de boom leeft voort.

Wat ook opvalt is, dat het aantal paden in dit relatief kleine bosgebied in de laatste 20 jaar behoorlijk is toegenomen. Plus veel paden worden alsmaar breder. Een normaal bospad is 80-100 cm. breed. Metingen laten zien dat er paden zijn van 4-8 meter breed! De vergroening, die normaal gesproken vanzelf aan de randen van bospaden ontstaat, krijgt geen kans om zich te ontwikkelen.

Resumerend: het ecosysteem in ons bosgebied lijkt van slag. Om die reden is de biodiversiteit ver beneden de maat.

De Stichting Werkgroep Casinobos-Manresabos doet een serieuze poging om voornoemd bosgebied op te knappen, te beschermen, krachtige impulsen te geven om het gebied te vergroenen, de biodiversiteit op een hoger peil te krijgen, veel aandacht voor (zeldzame) diersoorten en een stukje regelgeving.

De afgeschermd zone, herkenbaar aan de takkenril die als “grens” fungeert, is een groenproject dat precies laat zien waarom het gaat.

De takkenril maakt een vergroening mogelijk

In 2023 liep de das nog rond in het Casinobos. Nu resteert alleen nog de dassenburcht in het zanderige talud van de zone. Komt de das nog terug?

Er is een forse teruggang van de vleermuis en van de vleermuissoorten in Limburg geconstateerd. In ons gebied komen nog drie soorten voor, waarvan er één als zeldzaam beschreven wordt. Vleermuizen behoren tot de beschermde diersoorten. Met het vleermuisenproject probeert de Stichting om de vleermuis overdag ongestoord te laten slapen in de daarvoor opgehangen vleermuiskasten. Vooral in de afgeschermd zone en in het Manresabos hangen deze kasten.

In de winterperiode zoekt de vleermuis een geschikte plek om een winterslaap te kunnen houden. Met de Gemeente Venlo is overleg gaande om de voormalige Lourdesgrot (of Manresagrot) als winterverblijfplaats voor vleermuizen aan te wijzen. De grot voldoet aan de eisen: vorstvrij en een constante temperatuur van 2-10°C.

Door de kaalslag en de eentonige begroeiing kan het ecosysteem geen diversiteit aan diersoorten vasthouden.

Naast reeds genoemde das en vleermuis gaat dit verhaal ook over:

- de egel
- Wordt dit dier wordt straks een bezienswaardigheid....?

De egel is voortdurend in het nieuws. Het is inmiddels een bedreigde diersoort. Er zijn meerdere oorzaken te noemen: meer dan 10 miljoen personenauto's op onze wegen; te weinig voedselbronnen; (long)infecties door te weinig beschutting en een vochtige omgeving.

- het aantal eekhoorns, dat afneemt
- de opvallende afname van insecten

Zoals vlinders, wilde bijen, duizendpoten, oorwormen, etc.

Insecten vormen de basis in de voedselpiramide. Tweeledig: voor bestuivingen van bloemen en om zelf opgegeten te worden.

Ook hier staan kranten/websites van vol: biologen en wetenschappers maken zich ernstig zorgen over deze afname.

- minder zangvogels

In onze groene omgeving blijkt dat uit de opvallende afname van "bezette nestkastjes". Vergelijk: 2021 = 90% bezet tegenover 2025 = 51% bezet.

Een positief punt is de specht. De bonte en groene specht komen hier regelmatig voor. En goed nieuws is, dat zelfs de zwarte specht meerdere malen gesignaleerd is.

Dankzij de relatief oude bomen, die een voedselbron voor de specht betekenen. Bewoners zien de laatste tijd ook dat oude bomen (die afsterven of al dood zijn) niet meer worden gekapt, maar worden ontkroond.

Daarmee versterk je het ecosysteem in onze bossen.

ontkronen van oude bomen: boom sterft verder af, maar zit nog vol leven! (schimmels/insecten)

zijkantmarkering: minder erosie, breedte pad blijft gelijk, vergroening zijkanten is weer mogelijk

Bij de fauna (diersoorten) geldt steevast een voedselpiramide. Wanneer meerdere lagen in de piramide onvoldoende gevuld zijn, werkt de keten niet meer en verdwijnen soorten. Dat is wat men de laatste jaren heeft vastgesteld in het Casinobos-Manresabos (en rond De Bronnen).

Het antwoord is dus: VERGROENEN. Met de aantekening dat we ons moeten focussen op de diversiteit. Elke soort vult een gaatje in de voedselpiramide en komt meerdere diersoorten zeker ten goede.

De zogenaamde “Groene zone” helpt daarbij. Maar het is aan de mens, of dit project slaagt. Dat betekent dat we de takkenril, die om de zone ligt, respecteren en dit gebiedje met rust laten. De natuur herstelt zich.

Het “groene” effect hiervan laat zich nu al op meerdere plekken zien. De vos heeft in het voorjaar van 2025 een nieuw hol in het talud van de zone gegraven en er zijn 2 jonge vosjes geboren.

Meerdere plekken in de afgeschermd zone zijn zichtbaar aan het vergroenen: de natuur doet haar werk.

Let eens op het hout in de takkenrillen: dat hout is nat en flink beschimmeld. En juist dat laatste is gunstig voor heel veel insectensoorten. Biologen geven aan dat de witte schimmels gunstig zijn voor het vliegend hert (een keversoort, die steeds zeldzamer wordt).

Het antwoord is dus: ***Een mooie balans vinden in het omgaan met onze groengebieden.***

Laten we zeker niet vergeten dat het Casinobos, Manresabos en het gebied rondom De Bronnen een optimale ruimte biedt voor wandelingen en sporten, voor een verbinding tussen Venlo-Oost en 't centrum en voor tal van speelmogelijkheden.

Een opname van de Natuurwerkdag 01-11-2025.

Scouting en Stichting gezamenlijk aan het werk met de braamstruik.

Voor meer Biodiversiteit in het Casinobos.

Dagelijks maken gemiddeld 150 burgers dankbaar gebruik van het Casinobos-Manresabos. Om die reden verzorgt de Stichting Camanbos ervoor dat de wandelpaden goed begaanbaar blijven. Verder wordt veel energie in een blijvende samenwerking met Scouting Manresa gestoken. Daar waar maar kan slaan Scouting en Stichting de handen ineen om ervoor te zorgen dat onze groene achtertuin een gezonde toekomst heeft.

Twee vliegen in een klap: scouts krijgen bij het uitdunnen van de braamstruik uitleg over de Amerikaanse Vogelkers. Ook wel “bospest” genoemd, omdat deze plant inheemse planten verdringt. Dus: weg ermee!

Opname is op de Natuurwerkdag van 1 nov. 2025 gemaakt. Gezamenlijke werkdag Scouting-Stichting.

Opname hiernaast:

Twintig scouts maken ieder een egelhuisje.

Gezamenlijke activiteit Scouting-Stichting van 24 okt. 2025